

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ З «ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СПІЛКУВАННЯ»

Упродовж семестру студент має можливість виконати одне завдання, самостійно обравши одну з запропонованих тем (один з аспектів теми). Індивідуальне завдання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань згідно з переліком компетентностей, що формуються в межах кожної теми навчальної програми, та підготовку до екзамєну.

Текст роботи друкується шрифтом Times New Roman, 14 шрифт з одного боку аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали. Параметри сторінки: поля: верхнє і нижнє – 2,0 см, лівє – 2,5 см, правє – 1,5 см; Налаштування Абзацу: інтервал – 1,5 (ДОДАТОК Г).

Обсяг індивідуального завдання від 9 до 12 сторінок.

Критеріями оцінювання індивідуального завдання є: 25–29 балів – завдання виконане на високому рівні; можливі незначні недоліки в оформленні; студент вільно орієнтується у змісті роботи, виявляє самостійність під час виконання та захисту.

15–24 бали – завдання розкрито недостатньо повно; під час захисту студент загалом володіє матеріалом, однак допускає окремі помилки у відповідях на запитання.

5–14 балів – завдання містить суттєві неточності; не розкрито основних аспектів проблеми; студент недостатньо володіє матеріалом, не дотримується запропонованого алгоритму викладу.

0–4 бали – завдання виконане з порушенням вимог; не розкрито суті питань; студент не орієнтується в темі.

Виконання завдання передбачає ґрунтовне висвітлення теоретичних і практичних положень та достатній рівень глибини розкриття змісту теми. Над індивідуальними завданнями студент працює протягом семестру і здає їх на перевірку у кінці семестру в попередньо визначений викладачем термін. Загальна сума балів за виконання завдання – 30 балів. Номер завдання обирається згідно номеру у списку журналу.

Кількість балів, що виставляється за індивідуальне завдання, враховує: доцільність та коректне використання наукового апарату, ступінь розкриття питання, обґрунтованість вибору джерел, самостійність та логічність висновків, дотримання вимог до оформлення.

Обов'язкові елементи індивідуального завдання:

1. **Титульна сторінка** (кафедра психології; тема завдання для індивідуальної роботи, виконавець, Дрогобич 2026 р.). **ДОДАТОК А.**

2. **Зміст** (назви всіх розділів, параграфів з вказуванням номерів сторінок). **ДОДАТОК Б.**

3. **Вступ** (актуальність, мета та основні завдання) – 1 сторінка.

4. **Основна частина** (аналіз наукової літератури; розкриття поставлених завдань; **зробити посилання в тексті роботи на список використаних джерел**). **ДОДАТОК В.**

5. **Висновок** (систематизація та підсумки основної частини, пропозиції та рекомендації щодо подальшої роботи над проблематикою) – 1 сторінка.

6. **Список використаних джерел** (не менше 5 джерел, які оформлені відповідно до вимог) URL: https://www.dkpp.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/bibliografichniy_opys_stu_83022015.pdf

При розкритті теми доцільно звертати увагу на зарубіжних та вітчизняних науковців, які займалися обраною Вами проблематикою. Головний критерій: глибина розкриття змісту теми.

Перелік завдань (знансєвих, компетентнісних та здатнісних) для індивідуального завдання:

1. Дайте відповідь з погляд у психології, що таке спілкування, його роль у житті людини. Проілюструйте прикладами з історії людства, що до розуміння процесу спілкування для життя суспільства.
2. Напишіть твір-есе «Спілкування як потреба життя».
3. Спостерігаючи за власним життям і життям інших, визначте можливий вплив вміння спілкуватися на становлення людини як особистості та фахівця. Проілюструйте прикладами цю залежність (кореляцію).
4. Виберіть особу, з якою ви часто спілкуєтесь, і спробуйте розкрити особливості її комунікативної сфери. Напишіть про це невеликий твір.
5. Опишіть, як відбувається спілкування на соціальних рівнях: «індивід-індивід», «індивід-група», «група-соціум». Проілюструйте прикладами.
6. Підтвердіть або ж спростуйте твердження про те, що індивід трансформується в особистість через спілкування із собі подібними.
7. Як Ви поясните феномен Мауглі або Робінзона Крузо з погляду процесу комунікації?
8. Розкрийте та опишіть основні функції спілкування, їхній взаємовплив та взаємозалежність. Проілюструйте прикладами.
9. Більшість вітчизняних дослідників розмежовують поняття «спілкування» та «комунікація». А який смисл Ви вкладаєте в ці поняття, та чи є вони для вас тотожними?
10. Поясніть, у чому подібність та відмінність людської мови та «мови» тварин. Наведіть вагомі докази того, що мовленнєва діяльність властива лише людині.
11. Чи має спілкування особливо велике значення в онтогенетичному розвитку дитини? Чи свідчить це твердження про те, що потреба у спілкуванні не є природженою?
12. Як Ви можете пояснити з погляду процесу спілкування виникнення у людей відчаю, нудьги та навіть депресії?
13. Поясніть, як Ви розумієте філософське значення висловів: «Мислити образно», «Краще один раз побачити ніж сто раз почути» (Леонардо да Вінчі), «Скажи щось, щоб я тебе побачив» (Сократ).
14. Відомо, що на етапі початкового оволодіння мовою дитина, намагаючись задовольнити власні потреби, вимовляє певні слова, але слів не вистачає. Що приходить їй на допомогу? Проілюструйте прикладами.
15. Наведемо ситуацію: «Читаючи будь-яку книгу, ми спілкуємося з автором цієї книги, навіть не знаючи його, не бачачи, не контактуючи з ним отримуємо інформацію». Чи відбувається при цьому процес комунікації? Який вид спілкування проявляється при цьому?
16. Поясніть з позиції протексміки поведінку людей у ситуації: «Ви заходите в громадський транспорт у час пік, багато людей, тісно, люди стоять близько один до одного, тримають малу дистанцію між собою. Дехто відхилиється, відвертається в інший бік, дивиться постійно у вікно, інший читає газету, книгу, хтось слухає музику – все це задля того, щоб уникнути прямого небажаного контакту».
17. Яке відсоткове співвідношення між вербальними та невербальними засобами спілкування, якщо взяти весь процес комунікації за 100 %? Поясніть це з позиції свідомого та несвідомого проявів спілкування.
18. Що більш інформативніше скаже про людину вияв її вербальних чи невербальних засобів? Дайте пояснення висловом: «Тремтить як осинний листок», «Зціпив зуби», «Дивиться як кіт на сметану», «Живуть як собака з кішкою», «Ховає очі». Які емоції передає «мова тіла»?
19. Як можна проінтерпретувати ці жести – як відкриті чи закриті: людина при діловій розмові – піджака розстібнутий, ноги розпрямлені, руки не схрещені перед собою, вільно сидить на стільці, погляд вперед, наявний візуальний контакт?
20. Яку поведінку можна очікувати від людини, в інтимну зону якої різко втрутилася інша людина без її дозволу? Чи зможете Ви навести приклади професій, представникам яких дозволено втручатися в інтимну зону іншої людини? І професії, які використовують недозволені методи втручання в інтимну зону іншої людини, з певною метою?
21. Який вид запитань варто поставити під час бесіди з іншою людиною, щоб викликати нові запитання і вказати на невирішені проблеми або забезпечити підтримку вашої позиції шляхом мовчазного схвалення?
22. Спостерігаючи по телевізору політичні промови сучасних політиків, визначте як вони відрізняються від інших форм спілкування своєю емоційністю, чіткістю, насиченістю, дієвістю. Проілюструйте прикладами відмінність однієї політичної промови від іншої. В чому, на вашу думку, тут криється таємниця успішності чи неуспішності промови?
23. Дайте тлумачення невербальної поведінки людини в такому прикладі. Людина сидить під час бесіди, схрестивши руки на грудях, заложивши ногу на ногу. Долонь не було видно майже зовсім. Погляд зустрічається зі співбесідником 1/3 часу. Відповіді супроводжуються потиранням повіки та дотиком до носа.
24. Які стратегії поведінки в конфлікті ви знаєте? Визначте стратегію поведінки, яка вам імпонує найбільше, і обґрунтуйте свою відповідь.
25. Наведіть приклад конфлікту, зазначивши всі його основні елементи та фази. Визначте, на якій фазі розвитку знаходиться описаний вами конфлікт, тип конфлікту і варіанти його типології.
26. Виведіть основні психологічні причини і види конфліктів. Перерахуйте найбільш типові для Вас конфліктогени спілкування та конфліктогени, на які Ви найбільш боляче реагуєте. Прослідкуйте, чи є між ними зв'язок, і якщо є, то який.

27. Опишіть будь-який конфлікт, який був у Вашому житті, визначте в ньому елементи формули конфлікту і зобразіть карту конфлікту. Намагайтесь проаналізувати, які тактики поведінки використовуються учасниками конфлікту, і відповідно, чи можна вирішити такий конфлікт. Які методи для конструктивного вирішення Ви запропонуєте?

28. Напишіть твір-есе «Мої конфліктогени спілкування».

29. У чому специфіка педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу порівняно з діяльністю шкільного вчителя?

30. Які психологічні умови визначають ефективність діяльності викладача вищої школи?

31. Довести, що педагогічна діяльність викладача має творчий характер. Особливості педагогічної творчості.

32. Як ви вважаєте, в чому полягає проблема критеріїв оцінювання ефективності діяльності викладача вищої школи?

33. У чому суть суб'єкт-об'єктних стосунків між викладачем та студентом? Чому дуже шкідливе безособове ставлення викладача до студента?

34. Визначте та проілюструйте прикладами позицію викладача щодо студента: розуміння, визнання, прийняття.

35. Які стилі педагогічного спілкування є найбільш оптимальними щодо розв'язання завдання його професійної підготовки? Доведіть свою думку.

36. Які психологічні засоби, методи та прийоми підвищують ефективність педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекцій, семінарських занять та іспиті?

37. Згадайте три випадки, коли Ви допомогли комусь вирішити про-блему за допомогою спілкування.

38. Як ви поясните з позиції спілкування такі приказки та прислів'я: «Що маєш казати – наперед обміркуй». «Краще мочати, ніж брехати». «Мудрий не все скаже, що знає, а дурний не все знає, що каже». «Слово не горобець, вилетить – не піймаєш». «Шабля ранить тіло, а слово – душу». «Слово старше за гроші». «Від солодких слів буває гірко». «Не кидай словами, як пес хвостом». «Слово до слова – зложиться мова».

39. Напишіть коротку промову на одну з запропонованих тем: «Слово – зброя. Як усяку зброю, його треба чистити й доглядати» (М. Рильський). «Чудова думка втрачає всю свою цінність, якщо вона погано висловлена» (Вольтер). «Скажи будь-що, щоб я тебе побачив» (Сократ). «О слів жорстока і солодка влада!» (Б. Олійник). «Мрію я словами відмикати людське серце...» (Л. Забашта).

40. Напишіть текст рекламного оголошення про курси, на яких навчають мовленнєвій комунікації (вказіть, що саме тут буде вивчатися та яку користь це може принести в житті). Виберіть найбільш вдалий варіант реклами.

41. Які невербальні сигнали з наведених нижче слід визнати конфліктогенними, а які – синтонними: дивитися на годинник; перебирати папірці на столі; присуватися ближче до співбесідника; набирати повітря в легені для заперечення; дивитися в очі?

42. Складіть промову на тему: «Сучасний шлюб та його перспективи» за поданими тезами: – любов як основа шлюбу; – церковний та світський погляд на шлюб; – проблема розлучення: причини та моральні аспекти; – зміна ставлення до вільного виховання в сучасному суспільстві; – нетрадиційні форми шлюбних відносин та ставлення до них суспільства.

43. Спробуйте виголосити промову-експромт на одну із запропонованих тем: – Проблема сучасної освіти. – Здоров'я людини в умовах війни. – Що таке щастя? – Християнству дві тисячі років. – Алгоритм дій після ядерного вибуху.

44. Уявіть, що Ви вперше виступаєте перед дитячою аудиторією. Ви старанно підготували свій урок, написавши детально конспект, і читаєте його як лекцію. Але клас абсолютно не слухає Вас: посилюється гамір, діти повністю втратили інтерес до того, що Ви читаєте. Що краще зробити – «навести порядок» і продовжувати читати свій чудово написаний конспект чи спробувати перейти до живого слова?

Алгоритм оформлення виконання першого («знаннєвого») завдання:

За своєю композицією структура «знаннєвого» (теоретичного) завдання включає вступ, основну частину, висновок та список використаної літератури.

У вступі обґрунтовується актуальність теми, мета, завдання, теоретичне та практичне значення, місце в цій галузі науки. В основній частині роботи викладається її зміст. Кожен автор самостійно визначає кількість питань, які повинні сприяти повному розкриттю теми.

У висновку формулюються головні положення, що випливають із проведеного аналізу (1 аркуш).

У кінці роботи наводиться в алфавітному порядку список використаної літератури, який складається відповідно до встановлених правил (7-10 джерел). При цьому відповідно вказуються прізвище та ініціали автора, назва праці, місце її видання, назва видавництва, рік видання, загальна кількість сторінок або використані сторінки. **Приклад оформлення літератури:** https://www.dkpp.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/bibliografichniy_opys_stu_83022015.pdf

Алгоритм оформлення виконання другого («компетентнісного») завдання:

1. Які психологічні знання потрібні, щоб володіти даною компетентністю?

2. Мотиви володіння професійною компетентністю. Чому повинен володіти психолог даною компетентністю?

3. Що повинен вміти фахівець, щоб стверджувати, що він володіє даною компетентністю?

4. Розповісти про результати застосування даної компетентності в майбутній професійній діяльності

5. Висновок: складові досвіду психолога із застосування даної компетентності.

Алгоритм оформлення виконання третього завдання про здатності:

1. Предмет здатності. У чому її суть та спрямованість?

2. Мотиви володіння здатністю. Чому розвинена особистість повинна володіти даною здатністю?

3. В яких вчинках, діях, ставленнях, позиціях, оцінках педагога реалізується дана здатність?

4. Описати результати (наслідки) реалізації психологом даної здатності в професійній діяльності та в особистому житті.

5. Складові досвіду реалізації даної здатності.

Основними характеристиками здатностей є: 1) змістова спрямованість; 2) відповідність чи невідповідність природі внутрішнього світу людини; 3) рівень розвитку та ефективність функціонування здатності.

Критеріями оцінювання індивідуальної роботи є: відповідність їх запропонованому вище алгоритму викладу, здатність аналізувати, порівнювати, узагальнювати, особиста позиція студента, самостійність, гнучкість, оригінальність, володіння матеріалом.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СПІЛКУВАННЯ»
НА ТЕМУ:
(тема завдання)

Виконала студентка групи
(написати свою групу):
І.М. ПІДГОРОДЕЦЬКА
Перевірив:
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри Р.М. ХАВУЛА

ЗМІСТ

ВСТУП

1. Психологічний аналіз готовності молоді до створення сім'ї у працях зарубіжних психологів (знаннєве завдання)	4
2. Чинники, компоненти, рівні та структура готовності молоді до сімейних взаємин (компетентнісне завдання)	6
3. Рекомендації щодо розвитку психологічної готовності до створення сім'ї для студентської молоді в Україні (здатнісне завдання)	8
ВИСНОВКИ	11
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	12

Додаток В

Вікторія Іванівна Січка у своїй дисертаційній роботі на тему «Психологічні особливості розвитку образу світу у підлітків» підкреслює значимість *позитивної самооцінки* для здорового розвитку особистості, оскільки підлітки з позитивною самооцінкою виявляють більш різнопланові інтереси, захоплюються різними сферами діяльності, їх міжособистісні стосунки базуються на бажанні пізнавати себе й інших, є більш щирими і глибокими. Суперечлива самооцінка проявляється у підлітковому віці в неадекватно високих або неадекватно низьких очікуваннях від себе, для таких осіб характерна підвищена тривожність, страх перед широкими соціальними контактами, егоцентризм, невміння знаходити вихід із складної ситуації. їм частіше притаманна агресивна або пасивно-захисна поведінка. Вчена довела, що «для підлітків з повних сімей найбільш позитивно впливає на символ життя саме здоров'я та родина» (Січка, 2017, с.118) [0].

Січка В.І. Психологічні особливості розвитку образу світу у підлітків : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. Одеса, 2017. 213 с. URL <https://www.researcher.by.ua/ua/works/11421>

Абзац



Відступи та інтервали

Розташування на сторінці

Загальні

Вирівнювання:

За шириною



Рівень структури:

Основний текст

☐ Згорнуто за замовчуванням

Відступ

Ліворуч:

0 см



Спеціальний:

На:

Праворуч:

0 см



Перший рядок



1 см

☐ Дзеркальні відступи

Інтервал

Перед:

0 пт



Міжрядковий інтервал:

На:

Після:

0 пт



1,5 рядка

☐ Не додавати інтервал між абзацами одного стилю

Попередній перегляд

Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац
Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац Попередній абзац

Текст роботи друкується шрифтом Times New Roman, 14 шрифт з одного боку аркуша білого паперу формату A4 через півтора міжрядкових інтервали. Поля: верхнє і нижнє – 2,0 см, ліве – 2,5 см, праве – 1,5 см; шрифт Times New Roman, розмір шрифта – 14, інтервал –

Наступний абзац Наступний абзац Наступний абзац Наступний абзац Наступний абзац Наступний абзац

Іабуляція...

За замовчуванням

ОК

Скасувати